

Intro ved Leif Chr. Mikkelsen

Talentedagsordenen har være ildsjælenes og ikke en almen dagsorden. Sådan indledes rapporten, der er lavet af en arbejdsgruppe nedsat af undervisningsministeriet.

Rapporten kan downloades her: www.uvm.dk/service/Publikationer.aspx

Stefan Hermann:

Talentudvikling er ikke noget han altid har beskæftiget sig med. Det slog ham, at det er fordi, det ikke er noget, der er øje for i dansk undervisningsmiljø. Det har ikke været en almen dagsorden. Det har været i idrættens og kunstens verden.

Gruppen var sammensat af personer fra uddannelsessystemet, samt Lise Kingo, koncerndirektør i Novo og Ulrik Wilbek. (Morten Albæk skulle også have været med, men deltog aldrig).

I gruppen ville de ikke gå ind kulturkampen. Rapporten skulle modtages godt af alle partier. Vi skal ikke blive gidsler i en kamp, der bliver hårdere, jo tættere vi kommer på et valg.

De spurgte sig selv:

1)Hvad er talent egentlig? – og hvorfor?

Det bliver man nødt til at begrebsliggøre, når man skal lave en analyse og rapport.

To poler: geniet, dem der er logisk (matematisk, sprogligt) begavede overfor Michael Laudrup (naturens muntre søn), hvor det ligger i generne.

Vi skal ikke lægge os i to yderligheder. Vi skal kigge på de 10-15 %, hvor man ikke nødvendigvis kan se talentet fra starten. Men dem, der udvikler det. De har et eller andet potentiale. Gruppens afgrænsning bestod i, at de 10-15 % procent alle inde for et specifikt område havde et stort potentiale.

Der er nogle forudsætninger for, at de kan blive virkelig dygtige:

Særlige forudsætninger

Lysten og viljen

Potentialet skal stimuleres

Hvorfor?

Økonomisk argument

Et socialt argument - talent smitter

Talentudviklingen styrker trivselen blandt talentfulde elever

Det er formålene, men også effekterne af arbejdet

2)Hvor står vi? Talentarbejdet i dag

Gruppen lavede en evaluering:

Det er en ny dagsorden

Vi har ikke interesseret os for det tidligere

Vi har ikke sat mål for det (nogen mener, det allerede ligger i undervisningsdifferentieringen i folkeskolen)

Det indgår ikke i læreruddannelsen

Det er ildsjælenes projekt

Det foregår mest på scienceområdet

Det meste foregår i fritiden

Skolederne er mest positive overfor det her projekt og lærerne er mere positive end befolkningen. Befolkningen er enormt bange for, at talentudvikling sker på bekostning af ikke-talenterne.

Folkeskolen:

Resultaterne i PISA undersøgelserne har stået nogenlunde stille

Det er den samme type af elever, der ikke får en uddannelse

De gode bliver ikke bedre

De danske elever er nogle af de bedste til samfundsforhold og demokrati

Ingen pædagogisk tradition

Lærerne er ikke uddannet til det

Ikke forankret som strategi

Rammerne fremmer ikke talentudvikling

Erhvervsuddannelserne:

Fokus på at få alle med

Engagementet hos de store virksomheder kunne være større:

- Det er enkeltmandsvirksomheder, der tilbyder flest praktikpladser

Professioner som sygeplejersker, pædagoger mv. har ikke haft tradition for talentudvikling, fordi de har fulgt samfundsudviklingen i takt med, at velfærdssamfundet og lighedstankegangen gennem tiden er blevet udbygget. Det har derfor ikke været nødvendigt

Ingen pædagogisk tradition

De gymnasiale uddannelserne:

Studieretningerne er hensigtsmæssige i forhold til talentudvikling

Videregående uddannelser (broget skare):

Ingen tradition på professionsuddannelserne

På universitetet er talentudviklingen ofte rettet mod dem selv – mod universitetet – ikke mod erhverslivet

I dag må man ikke tage flere kandidatgrader

3)Hvad bør der gøres? (folkeskolen)

Det handler ikke om at definere noget og fortælle alle andre, hvad de skal gøre

Det handler om at ændre struktur og kultur

Der skal ikke bare klaskes nogle love afsted

Forslag:

Udskolingslinjer fra 7.klasse – eleverne skal være i stand til både at kunne komme ind på en erhversuddannelse og en gymnasial uddannelse

Styrket ledelse: det skal være skolens projekt og ikke kun lærerens

Talentvejleder på hver skole i 2016

Ændring af læreruddannelsen, der lægger vægt på differentieringen

Udvikling af lærermidler, didaktiske design – samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og forlag

Hvad bør der gøres? (erhversuddannelser)

Etablering af hovedspor og talentspor

Aktiv deltagelse af de store globale virksomheder

Satsning på konkurrencer

Højere præstationsstandarder

Erhversuddannelserne har tabt prestige, og det skal der laves om på.

Hvad bør der gøres (gymnasierne)

Juniorcolleges - samarbejde med videregående uddannelser og erhversliv

- man skal dog stadig være en del af den pakke, der er på gymnasiet

Hvad skal der gøres (videregående uddannelser)

Særlige eksamensbeviser

Smidigere bekendtgørelser – man skal kunne tage flere fag, flere ECTS

Stærkere sammenhæng fagligt mellem uddannelse i hele uddannelsessystemet

I Danmark er talentudvikling den enkelte institutions værk!

Spørgsmål fra salen:

Hvorfor har man ikke taget kunstuddannelserne med?

SH: Det måtte vi ikke! Faktisk ikke engang universiteterne

Vi tog universiteterne med alligevel, men vi magtede ikke kunsthøjskolerne

Der er tradition for, at kunsthøjskolerne har deres eget forløb

Har I taget udgangspunkt i uddannelsessystemer fra andre lande?

SH: Alle systemer i Europa er forskellige, så derfor er det svært at spore, hvor i systemet effekterne kommer fra. Så nej vi har ikke kigget på andre systemer

Har I medtænkt entreprenørskab?

SH: Det holdt vi os fra, fordi vi var bange for, det skulle blive poppet og af fare for, at det ændrede fokus for selve talentet og ikke selve det formålstjenlige udbytte. Ex. en talentfuld elektriker, der er meget dygtig på sit område. Han skal nødvendigvis ikke ende med at kunne opstarte sit eget firma og lave en stor virksomhed for at bevise at være et talent.

Har I tænkt på belønningssystemer for de lærere, der har elever, der får et ekstra godt udbytte?

SH: Vi lavede ikke et best practice katalog, fordi det er ikke altid, man gøre det samme, som dem, der gør det godt.

Virksomhederne gider ikke stille op med praktikpladser, fordi kulturen og strukturen i uddannelsessystemet ikke er rettet mod det.

Nynne Afzelius – Akademiet for Talentfulde Unge

Akademiet er historien om en drøm

Et projekt udsprunget fra Nørre G. Blev støttet af undervisningsministeriet.

Indtil videre har det været et tilbud i Region Hovedstaden, men det er ved at blive udvidet

Introduktion og advarsel:

Advarsel: Akademiet er Nynnes hjertebarn.

Myter: Når man beskæftiger sig med talentudvikling er der en masse myter.

Fx: Hvis man er rigtig rigtig begavet, så er man dårlig til det med mennesker

Hvorfor har vi etableret akademiet: Fordi det er tilladt at have talent.

Man bør overveje, hvad man kan gøre for de elever. Det er ikke fair, at de keder sig. Og alle fortjener, at de kan udfolde deres potentiale.

Alle elever har brug for at møde nogle ligesindede

Talentudvikling løfter gruppen af talenter, men også gruppen lige neden under dem.

Hvorfor den model?

Ole Lund Kiekegaard tog fejl: Alle kan ikke blive verdensmestre i noget

Alle har et vist niveau, men det er ret ens over hele linjen

Man skal være bredt fagligt funderet for at komme med i Akademiet

Mange af talenterne er uafklarede

Vi tilbyder:

Udfordringer

Fællesskab

Studievejledning

2007: 68 ansøgere

2008: 83 ansøgere, optog 79

2009: 140 ansøgere, optog 120

2010: 240 ansøgere, 110 afvist

Det gør ikke noget, at det er svært at komme med. Det er et elitært projekt. Men det er selvfølgelig ikke meningen, at vi skal afvise halvdelen af ansøgerne.

I 2012 udvider Akademiet i Roskilde og i Hillerød.

Der er ca. en aktivitet hver tredje Uge i tre-fire timer. De får ikke lektier for.

Elever:

Sociale udbytte:

Vi har et fælles udgangspunkt – vi er udvalgt på de samme kriterier

Vi føler os alle sammen lidt anderledes, og vi vil alle sammen gerne det her.

Diskussionerne i spisepauserne er meget kvalificerede. Alle er engagerede og alle har noget at sige. Vi stimulerer hinanden.

Jeg har fået mulighed for at vise en side af mig selv, som jeg ikke viser til dagligt. Normalt fortæller jeg ikke mine klassekammerater, når jeg har læst noget spændende fysik.

Det er meget inspirerende at møde folk, der ved rigtig meget om noget. Det er rart og også sundt at mærke, at der er nogle, der interesserer sig for det, man siger.

Det faglige udbytte

Hvem har vi hørt:

Sprogforskere fra KU

Matematikere fra KU

Naturvidenskabelige metode i et historisk perspektiv

Hvad laver de til hverdag

Retorikere fra RUC

Sociologer KU

Hvad har vi fået ud af det?

Motivation – hvis du bliver udfordret, er det også sikkert, du bliver motiveret

Man får lyst til at søge ny viden.

Arbejdsværktøjer - de kan bruges nu og i fremtiden – de kan altid bruges

Vi får en måde at lære ting på, at analysere, formidle osv.

Fysik er ikke bare fysik og kemi er ikke bare kemi, vi begynder at se sammenhængen, og hvorfor det er vigtigt for os at lære.

Vi blevet kørt på sporet af, hvordan en akademisk verden fungerer. Vi er bedre rustet end dem, der kommer direkte fra gymnasiet.

Er det en bonus eller et behov?

Nogle gange føler jeg, at jeg ikke lærer noget i gymnasiet. Jeg keder mig og spilder mig liv, og det er ikke fair.

Ingen motivation giver folk lyst til at droppe ud af gymnasiet.

Det personlige udbytte:

Faglighed
Netværk

Som person udvikler man sig. Vi lærer noget om os selv. Om vores hjerne, hvordan vi tænker. Måske har jeg brug for at arbejde sammen med en, der ikke lige er som mig.

Fælles diskussion

Risikerer I ikke, at projektet udvander sig selv, hvis I optager endnu flere på akademiet?
Det mener NA ikke, at de gør.

Selvfølgelig skal der ændres kultur og struktur, men har I slet ikke talt om, hvor forringet læreruddannelsen er blevet timemæssigt? Det må være svært at blive en god lærer med alle de krav, der stilles

SH: Talentudviklingen kommer ingen vegne, hvis man ikke uddanner lærere og pædagoger. Og det er ikke for at føre krig mod lærerne.

Hvad er det lærerne skal kunne? Det er let, ikke at ville have noget med det at gøre, hvis der ikke er et konkret billede af, hvad man skal kunne som lærer. Så bliver det måske aldrig til noget.

SH: Vi er ikke bestilt til at designe den perfekte talentudvikler.

NA: Det handler om fire faktorer:

Høj faglighed, man brænder for sit fag, det handler om humor, og det handler om at eleverne kan mærke at læreren er interesseret

Måske handler det ikke kun om, at lærerne skal blive bedre. Men om at skabe et miljø, hvor det er okay at være et talent. Hvor Janteloven ikke hersker.

Hvordan er rapporten blevet modtaget?

Vil I følge anbefalingerne?

SH: Regeringen har lovet en opfølgning på undersøgelsen.

Vi har holdt møder med 35 interessenter, så jeg er sikker på, at noget bliver ført videre.

Jeg er sikker på, vi får en ændret udskoling

At vi får et nationalt talentcenter

Hvor meget har I talt med talenterne?

SH: Jeg ved ikke, hvorfor den ikke er blevet offentliggjort, men der faktisk er lavet en anden rapport af NIRAS. Det generelle billede var, at talenterne havde brug for at være sammen med ligesindede. Og de andre klassen tog godt i mod talenterne.

Er målet først at få resultater om 20-25 år?

SH: Det tager tid, det er vilkårene. Jo før du anerkender det, jo bedre. Vi er meget dårlig til at dele viden i uddannelsesverdenen.

Det nytter ikke at lave best practice kataloger.

Skal man ikke gå ned i starthullerne, og se hvor det går galt? Skal man ikke ændre det system, der eksisterer? Jeg tror stadig på Ole Lund Kirkegaard – jeg tror på, alle har talent.

SH: Drengene klarer sig dårligere og dårligere i uddannelsessystemet, især når de bliver til mænd. Men vi ved ikke hvorfor. Men vores opgave gik ikke på at undersøge dette. Men det, vi kunne se var, at drengene var lige så godt repræsenteret som pigerne i talentprojekterne. Vi har ikke kunne finde data på det.

Jeg har et ambivalent forhold til talentudviklingen. Jeg har haft mine børn i det amerikanske skolesystem, der er meget fokus på talentudvikling. Og det er rigtig godt for dem, der har talenterne og for dem, der ligger lige under. Men for dem, der ligger yderligere under, går det den anden vej. De tabes og har aldrig en chance for at komme op til de andre. Og det har en social bagside. Det er dem, der ikke har støtten hjemmefra.

Det er ikke simpelt at gøre, uden at det polariserer.

SH: Vi foreslår ikke, at eleverne deles i blokke. I dag har vi ikke et system, der giver lige muligheder for alle. Det er vigtigt, at man ikke holder vores forslag op mod en guldalder.

Der, hvor alle vinder, er ved at fokusere på VI VIL, oplevede jeg.

Niveauopdelingen er ikke nødvendigvis negativ. De svage får måske mulighed for at prøve noget andet end det boglige, og der kan de finde deres forcer.

Smittespredning! Der står ikke så meget om det i rapporten. Det synes jeg er et område, der mangler rigtig meget viden om.

En bredere definition af talent, der også kan rumme fx sløjd. Den er meget boglig på nuværende tidspunkt. Jeg tror også, man ville være ramme flere.

SH: I uddannelsessektoren skal vi gribe i egen barm. For hvis der ikke er friheden til at udvikle, så kan man ikke.

Afrunding ved Leif Mikkelsen

Vi har alle et ansvar for, at der sker noget. Vi skal alle spørge til realisering af rapportens anbefalinger. Vi skal alle lægge pres. Det er uansvarligt at beskæftige sig med talentudvikling uden at gøre noget ved det. Vi skal ikke gå herfra i aften og tænke, hvem tager nu ansvaret, hvem gør noget. Vi skal alle gå hjem og påvirke vores organisationer og integrere talentudvikling.